

Ο καθηγητής Γεωλογίας **Ευθ. Λέκκας** προειδοποιεί: Επικίνδυνες ζώνες στους οικισμούς των κοιηάδων του

«Έρχονται και κατολισθήσεις»

Της ΧΑΡΑΣ ΤΖΑΝΑΒΑΡΑ

«Οι πυρκαγιές αφιλάζουν το γεωπεριβάλλον της περιοχής και πενταπλασιάζουν τις πιθανότητες κατολισθήσεων», δήλωσε στην «Ε» ο Ευθύμιος Λέκκας, καθηγητής Γεωλογίας και Γεωπεριβάλλοντος στο Πανεπιστήμιο Αθηνών, που ζήτησε να εξεταστεί από τους αρμόδιους φορείς το ενδεχόμενο μετακίνησης ολόκληρων οικισμών.

Γνώστης της ευρύτερης περιοχής, αφού επί δεκαετίες με την επιστημονική ομάδα του έχει εκπονήσει γεωλογικές έρευνες, επιβεβαίωσε πληροφορίες από στέλεχος του υπουργείου ΠΕΧΩΔΕ, το οποίο μας ενημέρωσε ότι σε μεγάλα τμήματα της Λακωνίας και της Μεσσηνίας, αλλά κυρίως στο Νομό Ηλείας έχουν καταγραφεί εκτεταμένες κατολισθήσεις και ο αφανισμός των δασών εκ των πραγμάτων αυξάνει τις πιθανότητες εκδήλωσης τέτοιων φαινομένων. Οι κατολισθήσεις αναμένεται να εκδηλωθούν με τις πρώτες βροχές. Σύμφωνα με στοιχεία της Τράπεζας Υδρολογικών Δεδομένων του Πολυτεχνείου, το μέσο ετήσιο ύψος της βροχής στην ευρύτερη περιοχή Ηλείας, Μεσσηνίας και Λακωνίας διαμορφώνεται στα 878 χιλιοστά, η τρίτη καλύτερη επίδοση σε όλη τη χώρα μετά την Ηπειρο και την Αιτωλοακαρνανία.

«Πρωταθλήτρια» η Ηλεία

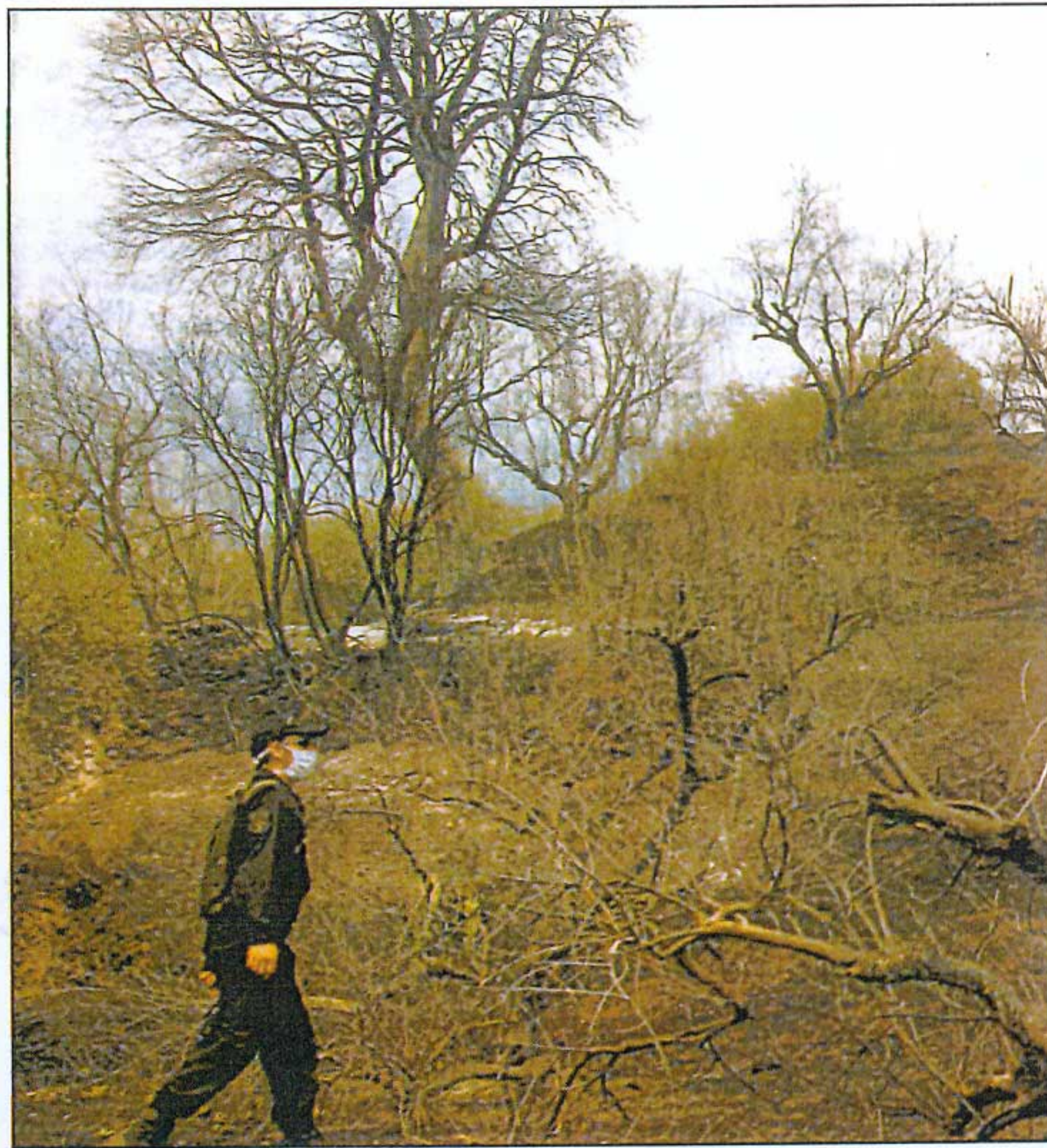
«Την τελευταία 20ετία έχουν καταγραφεί 350 κατολισθήσεις, από τις οποίες οι 270 είχαν σημειωθεί στην Ηλεία», μας είπε ο Ευθύμιος Λέκκας. Μας εξήγησε ότι τέσσερις είναι οι λόγοι που διαχρονικά καθιστούν αυτή τη ζώνη ιδιαίτερα ευάλωτη στις κατολισθήσεις. Πρόκειται για τη γεωλογική σύσταση των εδαφών, τις υψηλές βροχοπτώσεις, τη δράση των επιφανειακών νερών και τη μεγάλη σεισμικότητα. «Οι τρεις πρώτοι παράγοντες είναι πιο σημαντικοί και θα συμβάλουν στην αύξηση της περιοχής των κατολισθήσεων αλλά και στην ένταση των φαινομένων», υπογραμμίζει ο κ. Λέκκας, ο οποίος οριοθετεί τις επικίνδυνες ζώνες στους οικισμούς που βρίσκονται στις κοιλάδες του Αλφειού και του Πηνειού. Εκτιμά, ωστόσο, ότι οι κατολισθήσεις, σε συνδυασμό με την αποψίλωση των επιφανειακών εδαφών που ακολουθεί έπειτα από κάθε πυρκαγιά, κάνει ακόμη πιο δύσκολη την εφαρμογή προγραμμάτων αναδάσωσης και δημιουργεί προβλήματα ακόμη και στις καλλιέργειες.

Νέο χωροταξικό σχέδιο

«Χρειάζεται να εκπονηθεί νέο χωροταξικό στις ζώνες που παρουσιάζουν κατολισθήσεις, το οποίο πιθανότατα να οδηγήσει σε μετακινήσεις οικισμών», παρατηρεί ο καθηγητής του Πανεπιστημίου Αθηνών και παραδέχεται ότι, όπως διαπιστώθηκε και τις τραγικές ώρες της πυρκαγιάς, είναι πολύ δύσκολο να πειστούν οι πολίτες να αφήσουν τα σπίτια τους και να μεταγκατασταθούν σε πιο ασφαλές μέρος. Αναφέρει χαρακτηριστικά την περίπτωση του οικισμού Καλό Παιδί.

Ο κ. Λέκκας μάς μίλησε επίσης για το πρόγραμμα των νέων αυτοκινητόδρομων που προωθεί το υπουργείο ΠΕΧΩΔΕ. Πρόκειται για τους οδικούς άξονες Κορίνθου - Τρίπολης - Καλαμάτας και Κορίνθου - Πάτρας - Πύργου - Τσακωνάς. «Τα έργα δεν βρίσκονται στην άμεση ζώνη της μεγάλης πυρκαγιάς. Είναι όμως πιθανό να χρειαστεί να τεθούν νέοι περιβαλλοντικοί όροι, ιδιαίτερα για τμήματα που προβλέπεται να κατασκευαστούν στις περιοχές Επιτάλειου, Λάπιθας και τη ζώνη Ζαχάργος - Καϊάφα».

Ο αφανισμός των δασών της Μεσσηνίας, της Λακωνίας και κυρίως της Ηλείας εκ των πραγμάτων αυξάνει τις πιθανότητες εκδήλωσης κατολισθήσεων όταν έρθουν οι πρώτες βροχοπτώσεις, επισημαίνει ο καθηγητής Γεωλογίας και Γεωπεριβάλλοντος στο Πανεπιστήμιο Αθηνών, Ευθύμιος Λέκκας

Φυσικές καταστροφές και κοινωνική

Του ΣΠΥΡΟΥ ΠΑΥΛΙΔΗ*

Ένα ακραίο φυσικό φαινόμενο αποτελεί μια απειλή για το κοινωνικό σύνολο και ύστερα από την εκδήλωσή του δοκιμάζονται οι τρόποι αντιμετώπισής του και μετριούνται οι συνέπειές του. Με την

Ο καθηγητής Σπύρος Παυλίδης

Μια μικρή φυσική καταστροφή μπορεί να αντιμετωπιστεί καλώς ή κακώς ακόμη και από μια στοιχειώδως οργανωμένη κοινωνία και ο βαθμός επιτυχίας της αντιμετώπισης να μη διαφανεί. Μια όμως μεγάλου μεγέθους φυσική καταστροφή δείχνει τον βαθμό οργάνωσης μιας κοινωνίας, τη

συνοχή της, την οικονομική και κοινωνική της δύναμη και τα χαρακτηριστικά ακμής ή παρακμής της.

Η αντιμετώπιση των φυσικών καταστροφών αποτελεί μεγάλο και αξιόπιστο τεστ της δυναμικής των κοινωνιών. Και όταν μιλάμε για αντιμετώπιση της φυσικής καταστροφής (σεισμοί, ηφαιστειακές εκρήξεις, επιδημίες και πυρκαγιές που, πολλές φορές, έχουν ανθρωπογενή αίτια) εννοούμε την οργάνωση και επένδυση σε όλα τα στάδια της: Μελέτη του φυσικού φαινομένου. Προβλεψιμότητα και εκτίμηση των πιθανών συνεπειών του, σχεδιασμός, οργάνωση της κοινωνίας, καλή εφαρμογή των σχεδίων, αποτελεσματική αντιμετώπιση και τελικά γρήγορη και ουσιαστική αποκατάσταση.

Συνήθως τα πρώτα στάδια αυτής της πορείας δεν φαίνονται (μελέτη, σχεδιασμός, οργάνωση) και όλα κρίνονται από το αποτέλεσμα της αντιμετώπισης και αποκατάστασης. Σ' αυτά τα ουσιαστικά και κρίσιμα στάδια είτε δεν επενδύουν καθόλου οι «επιπόλαιες» κοινωνίες, είτε επενδύουν στοιχειωδώς, είτε με ουσιαστικές ελλείψεις και «τσιγκούνικα». Αλλωστε, σ' αυτά τα στάδια δεν αναφέρονται σχεδόν ποτέ οι πολιτικοί, που εκφράζουν το επίπεδο της κοινωνίας. Μια άλλη διάσταση της επικινδυνότητας, που διαφεύγει συνήθως της προσοχής μας, είναι ότι όσο πιο πολύπλοκη δομικά και τεχνολογικά γίνεται η κοινωνία μας τόσο περισσότερο αυξάνουν ο κίνδυνος και τα καταστροφικά αποτελέσματα των φυσικών καταστροφών.

Ο βαθμός οργάνωσης μιας κοινωνίας αναφέρεται στο σύνολό της και σε κάθε δομή και κύτταρό της, από τις κα-